

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Janusz Nyczporuk

w sprawie z protestu A.S.

przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego zarządzonego na dzień 15 października 2023 r.,

przy udziale Prokuratora Generalnego oraz Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 5 grudnia 2023 r.,

Pozostawia protest bez dalszego biegu.

[SOP]

UZASADNIENIE

A.S. złożyła protest, w którym zarzuciła niedozwolone działanie komisji wyborczej przy wydawaniu kart do głosowania podczas referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 15 października 2023 r. Podczas czynności identyfikacyjnych zadano jej pytanie czy na pewno chce wszystkie trzy karty do głosowania. Składająca protest odebrała to jako sugestię, że „mądrzy ludzie nie borą karty referendalnej”, a jeśli w podobny sposób działała większość komisji w kraju, to mogło mieć to wpływ na ważność referendum.

W odpowiedzi na protest Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez rozpoznania.

Prokurator Generalny wyraził pogląd, że wniesiony protest jest zasadny, a naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym może mieć wpływ na wynik referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851 ze zm. (dalej „u.r.o.”) przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum.

Jak określa art. 34 ust. 2 u.r.o. do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy, tekst jedn. Dz. U. 2022, poz. 1277 ze zm. (dalej k. wyb.).

Z art. 241 § 3 k.wyb. wynika, że wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Z kolei, art. 243 § 1 zd. 1 k.wyb. obliguje Sąd Najwyższy, aby pozostawił bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb.

W świetle obowiązującej procedury, wyborca powinien otrzymać po jednej karcie do głosowania w wyborach do Sejmu, Senatu i w referendum. Członkowie obwodowych komisji wyborczych nie powinni pytać o to jakie karty do głosowania wydać wyborcy, lecz wydawać wszystkie trzy karty.

A.S. opisała oczywistą nieprawidłowość, ale nie przedstawiła żadnych dowodów, że wskazany przez nią opis zdarzeń wywarł wpływ na wynik referendum. Wnosząca protest nie wskazała, iż nie otrzymała karty do głosowania w referendum. Nie wskazała także na żadną konkretną sytuację, w której wyborcy, który chciał wziąć udział w głosowaniu w referendum nie została wydana karta do głosowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy pozostawił protest bez dalszego biegu z uwagi na niesformułowanie w nim zarzutów określonych w art. 33 ust. 1 u.r.o. w zw. z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 k.wyb., tj. z powodu niespełnienia ustawowego wymogu polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyniku referendum.

[ms]

[ał]